

Politický hlas Aphry Behnové

Kristýna Hoblová, 2013

Abstrakt

Tato literárně-historická práce analyzuje vztah mezi prózou Aphry Behnové a rozvíjející se politickou scénou Restauračního období se zřetelem k využití obvyklých prostředků politického vyjadřování příznivců Whigů i Toryů i k tomu, jak její feministické názory ovlivnily prostředky politického projevu v jejím díle. Práce je založena na předpokladu, že v době Restaurace byly veřejná a soukromá sféra stále těsně propojeny a téměř každé literární dílo bez ohledu na žánr vyjadřovalo jistý politický názor.

Práce je uvedena kapitolou, jež rozebírá historické pozadí a literární kontext doby vlády Karla II. a Jakuba II. Součástí je i stručný přehled hlavních prostředků používaných ve všech žánrech psaného politického projevu. Součástí tohoto přehledu je především analogie státu a domácnosti ve formálních pojednáních, Kavalírská kultura Restaurační komedie charakterizovaná libertinstvím, fungování alegorie v romancích, Toryovský feminismus rozvíjený v díle Margaret Cavendishové a stručný rozbor prostředků použitých v díle Johna Drydena, autora, který byl Behnové nejbližší svým politickým i náboženským přesvědčením.

Třetí kapitola využívá tento kontext ke shrnutí přístupu Aphry Behnové k politice v celku jejího díla, přičemž na jejích ódách se ukazuje neměnná loajalita vůči Karlovi II. a jeho bratru Jakobovi, zatímco na příkladu her *The Rover* a *The Roundheads* je zkoumána feministická kritika Stuartovské libertinské kultury a patriarchální ideologie v protikladu k podpoře jejich svatého práva na trůn během Vylučovací krize.

Závěrečná část práce se skládá ze samotných rozborů jednotlivých prozaických textů Aphry Behnové se zaměřením na narativní postupy využití k propagaci Toryovské ideologie a kritice jejich odpůrců, mezi nimiž jsou na příklad alegorie, roman a kléf, biblická typologie, vzory z klasické literatury, karikatura a oslava vznešené královské postavy. U *Love-Letters* a *The Dumb Virgin* se rozbor soustředí na jejich pojetí moci obsažené v kontrole reprezentace, analogii mezi sexuálním a politickým a historickou alegorii. *Oroonoko* je využit k prozkoumání specifické verze Toryovské ideologie prosazované Aphrou Behnovou, která se zakládá na konceptu cti, věrnosti a vznešenosti vrozené tělu krále. *The Fair Jilt* nabízí ukázkou toho, jak Behnová transformuje karikaturu žádostivé sexuální jakobitské ženy se zaměřením na veřejnou povahu aristokratické etiky. *The History of the Nun* a jí příbuzné příběhy dvojí loajality jsou rozebírány pro jejich nakládání s alegorickým potenciálem romance a *Memoirs of the Court of the King of Bantam* jsou typickou ukázkou oblíbeného karikování opozice. Každý rozbor se zaměřuje na jiné rysy politického projevu Behnové tak, aby práce zahrnula celou šíři jejích rétorických postupů. Důraz je kladen především na využití zavedených prostředků politického psaní a jejich přeměnu skrze feministické myšlení, neboť Behnová nepodrobuje své hrdinky politické teorii a využívá schopnost romance pro vrstvení alegorie i smyslu k vytvoření celistvých postav neomezených přítomnou politickou myšlenkou.